

Godkendelse efter §16a af husdyrbruget Tingshøjvej 13, 8570 Trustrup

Godkendelse af husdyrbrug i henhold til Bekendtgørelse af lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. nr 256 af 21/03/2017

Ejer- og driftsforhold:
Husdyrbrugets navn: Tinghøjvej 13, 8570 Trustrup
Art: Slagte- og smågrisebrug
CVR nr.: 26948495
Matr. nr.: Albøge By, Albøge 16a
Ejer af husdyrbruget: Rolf Lysegaard Andersen, Rud Kirkevej 3, 8370 Hadsten
E-mail: kringsgaard@hotmail.dk
Driftsansvarlig: Rolf Lysegaard Andersen, Rud Kirkevej 3, 8370 Hadsten
Godkendelsesparagraf: 16a stk. 1
Tilsynsmyndighed: Norddjurs Kommune

Tidsfrister og perioder:

Miljøgodkendelsen offentliggøres uge 45, 2018.

Klagefristen udløber den 7. december 2018.

Søgsmålsfristen udløber den 9. april 2019.

Godkendelsen skal revurderes mindst hvert 10. år og første gang efter 8 års forløb.

Godkendelsen skal revurderes første gang i 2026.

Ansøgningen er modtaget den 20 november 2017.

Foroffentlighedsfase fra den 31. maj 2018 til den 21. juni 2018.

Høring fra den 29. august 2018 til den 28. september 2018

Dato: 9. november 2018

J.nr.: 18/8492

Skema nr.: 200701

Reference: Jakob Sølvhøj Roelsgaard

Telefon: 89 59 40 16

E-mail: jasr@norddjurs.dk

Kvalitetssikring: Annette Jessen

INDHOLDSFORTEGNELSE

Læsevejledning

1. Resume	5
2. Godkendelse	6
2.1. Godkendelsespligt	6
Tidligere godkendelser	7
2.2. Ansøgning, tilsyn og revurdering	7
3. Vilkår	8
3.1. Vilkår til ibrugtagelse af godkendelsen	8
3.2. Vilkår til stalde og produktioner	8
3.2.1. Stalde.....	8
3.2.2. Produktioner	8
3.3. Husdyrgødning	9
3.4. BAT	10
3.4.1. Management	10
3.4.2. Energi- og vandforbrug	11
3.5. Forurening	11
3.5.1. Restvand	11
3.5.2. Affald	11
3.5.3. Kemikalier.....	11
3.6. Nabopåvirkning	11
3.6.1. Lugt	12
3.6.2. Støj	12
3.6.3. Lys.....	13
3.6.4. Fluer og skadedyr	13
3.6.5. Støv	13
3.6.6. Transport	13
3.7. Ophør	13
3.8. Øvrige	13
4. Miljøkonsekvensrapport	14
5. Miljøvurdering	32
5.1. Ibrugtagelse af godkendelsen	32
5.2. Stalde og produktioner	32
5.2.1. Lokalisering	32
5.2.2. PRODUKTIONER.....	32
5.3. Husdyrgødning	33
5.4. Bedste tilgængelige teknik/rekere teknologi/optimering	33
5.4.1. BAT ammoniak	33
5.4.2. Anden BAT	34
5.5. Forurening	35
5.6. Nabopåvirkning	35

5.6.1.	Lugt	35
5.6.2.	Øvrige nabogener	35
5.7.	Naturområder	35
5.8.	Bilag IV-arter	36
5.9.	Ophør	36
6.	<i>Offentlighed, høring og klage</i>	37
6.1.1.	Offentlighed og høringer	37
7.	<i>Liste over sagens bilag</i>	38

LÆSEVEJLEDNING

I miljøgodkendelsen er rammerne for den godkendte produktion beskrevet.

Første kapitel er et resumé, som beskriver det ansøgte projekt.

Andet kapitel indeholder selve godkendelsen og beskriver de generelle forhold omkring den.

I tredje kapitel er der stillet vilkår for at sikre, at udvidelsen og produktionen kan foregå uden at miljøet og omgivelserne påvirkes væsentligt.

Fjerde kapitel er en miljøkonsekvensrapport, som er indsendt af ansøgers konsulent. Rapporten indeholder de oplysninger og vurderinger, som ansøger og dennes konsulent har afgivet i forbindelse med ansøgningen.

I femte kapitel findes Norddjurs Kommunes sammenfattende miljøvurdering af det ansøgte projekt, herunder hvordan krav til anvendelse af bedst tilgængelig teknologi (BAT) er opfyldt. Kapitlet indeholder også en vurdering af den indsendte miljøkonsekvensrapport i forhold til miljøpåvirkning og en vurdering af, hvordan de stillede vilkår sikrer, at produktionen kan foregå uden væsentlig påvirkning af miljøet og omgivelserne.

Sjette kapitel indeholder oplysninger om offentlighed, høringer og klagemulighed. Klagevejledning findes på bilag 4.

Liste over bilag findes i kapitel 7.

1. RESUME

Denne miljøgodkendelse gælder for husdyrbruget beliggende Tingshøjvej 13, 8570 Trustrup, i et område præget af landbrugsdrift. Området er i kommuneplanen udpeget til værdifuldt landbrugsareal.

Ved miljøgodkendelsen er der givet godkendelse til en uændret husdyrproduktion på 2772 m² produktionsareal, godkendelsespligten skyldes således ikke en ændring i produktionen men en ændring i ammoniakreducerende virkemidler. Således ønskes et forsøringsanlæg ændret til overdækning af en gyllebeholder. Denne ændring medfører ændringer i naturpåvirkning, disse ændringer ligger inden for det som tillades i henhold til Husdyrbrugsloven.

For at opnå miljøgodkendelse har Norddjurs Kommune stillet en række vilkår til anlægget og driften, herunder vilkår om overdækning af den største gyllebeholder.

For at kommunen har kunne vurdere, hvilke vilkår der har været nødvendige, har ansøgers konsulent udarbejdet en miljøkonsekvensrapport. Sammen med det elektroniske ansøgningskema på husdyrgodkendelse.dk er miljøkonsekvensrapporten brugt af kommunen til fastsættelse af vilkårene.

2. GODKENDELSE

Norrdjurs Kommune godkender hermed husdyrbruget på Tinghøjvej 13, 8570 Trustrup.

Godkendelsen omfatter husdyrproduktionen på Tinghøjvej 13, 8570 Trustrup. Til ejendommen er tilknyttet husdyrproduktion vedrørende CHR nr. 95861

Godkendelsen omfatter de miljømæssige forhold, der er beskrevet i:

- Bekendtgørelse af lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. nr 256 af 21/03/2017
- Bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug nr 916 af 23/06/2017
- Bekendtgørelse om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v. nr. 1020 af 22. juni 2018.

Ejeren er selv ansvarlig for at indhente øvrige fornødne godkendelser eller tilladelser, herunder byggetilladelse og afledningstilladelse til regnvand og sanitært spildevand.

Der gøres opmærksom på, at husdyrbruget til enhver tid skal overholde gældende regler i love og bekendtgørelser - også selvom disse regler eventuelt måtte være skærpede i forhold til denne godkendelse. F.eks. skal den til enhver tid gældende husdyrgødningsbekendtgørelse overholdes.

Godkendelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 6 år fra godkendelsens dato, det vil sige, at hele projektet skal være til færdigt denne dato. Hvis en del af afgørelsen ikke er udnyttet, bortfalder afgørelsen for denne del.

Hvis udnyttelsen af miljøgodkendelsen ophører helt eller delvis i 3 på hinanden følgende år, bortfalder den del, der ikke har været udnyttet de seneste 3 år. Et produktionsanlæg anses som værende udnyttet, når mindst 25 pct. af produktionsarealet har været driftsmæssigt udnyttet. Ved driftsmæssig udnyttelse forstås, at der på det pågældende areal produceres mindst 50 pct. af det mulige inden for rammerne af dyrevelfærdskrav eller andre relevante krav.

Med denne miljøgodkendelse følger 8 års retsbeskyttelse. Vilkårene kan dog til enhver tid ændres efter reglerne i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug § 39 og 40.

2.1. GODKENDELSESPLIGT

I det konkrete projekt er der ansøgt om et uændret produktionsareal i eksisterende stalde. Ændringen af dyreholdet er godkendelsespligtigt. Projektet skal godkendes efter § 16a i husdyrbrugsloven.

Husdyrbrug må ikke etableres, udvides eller ændres, før kommunen har haft lejlighed til at vurdere om ændringen kræver en tilladelse eller godkendelse.

Efterfølgende ændringer i produktionen, som er mere omfattende end det der tillades i godkendelsen, skal ligeledes godkendes, før de gennemføres. Sådanne ændringer må derfor først gennemføres, når kommunen har godkendt ændringen på baggrund af en anmeldelse eller i en ny miljøgodkendelse.

Eventuelt ejerskifte skal meddeles tilsynsmyndigheden senest 1 måned efter, at det har fundet sted.

TIDLIGERE GODKENDELSER

Husdyrbruget har en miljøgodkendelse efter §12 i husdyrbrugsloven. Miljøgodkendelsen fra 2007 og tillæget fra 2011 ophæves, når den nye miljøgodkendelse tages i brug.

2.2. ANSØGNING, TILSYN OG REVURDERING

Ansøgningen er indkommet til Norddjurs Kommune den 20. november 2017. Ansøgningen er indsendt via www.husdyrgodkendelse.dk, der er et elektronisk ansøgningssystem, som beregner en lang række miljøpåvirkninger ud fra det produktionsanlæg og de mulige dyretyper der indtastes. Beregningerne ligger sammen ansøgeres kompetente rådgivers miljøkonsekvens rapport til grund for miljøgodkendelsen. Disse beregninger og vurderinger er herefter blevet behandlet af Norddjurs Kommune således, at hvis det ansøgte projekt ville medføre uacceptable påvirkninger, så er der stillet vilkår, så miljøet og omgivelserne tilgodeses.

Efterfølgende vil kommunen løbende føre tilsyn med, at produktionen følger de vilkår, som fremgår af godkendelsen. Derudover skal en godkendelse revurderes regelmæssigt, så ny og bedre teknik tages i anvendelse. Første revurdering er efter 8 år.

3. VILKÅR

I det følgende anføres hvilke vilkår der er gældende for godkendelsen.

Alle vilkårene oplyses uden beskrivelse. Begrundelse og beskrivelse findes i miljøkonsekvensrapporten og i afsnittet om miljøvurdering.

3.1. VILKÅR TIL IBRUGTAGELSE AF GODKENDELSEN

Godkendelsen må udnyttes, når den er offentliggjort, og alle vilkår til godkendelsen skal efterleves, så snart udnyttelse af godkendelsen påbegyndes.

1. Der skal etableres overdækning på gyllebeholderen inden godkendelsen tages i brug

3.2. VILKÅR TIL STALDE OG PRODUKTIONER

3.2.1. STALDE

Produktionen foregår i seks staldafsnit med et samlet produktionsareal på 2772m², 4 smågrise-stalde med et produktionsareal på hver 420m², og 2 slagtesvinestalde med et produktionsareal på henholdsvis 586m² og 506m².

2. Anlæggene skal placeres som anført på situationsplanen, bilag 2.
3. Staldene skal indrettes med de staldsystemer, der er anført under produktioner pkt. 3.2.2

3.2.2. PRODUKTIONER

Nuværende og godkendt produktioner er anført i tabellerne herunder.

Nuværende dyrehold

Dyretype og staldsystem for nuværende drift	Staldafsnit nr. jf. ansøgning	Størrelse, total	Produktionsareal	Evt miljøteknologi og effekt	Effekt miljøteknologi	Ammoniakemission
Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv	1	465	420			235,2 Kg N
Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv	2	465	420			235,2 Kg N
Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv	3	465	420	Gylleforsuring	70% NH ₃ -N	70,6Kg N
Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv	4	465	420	Gylleforsuring	70% NH ₃ -N	70,6Kg N

Slagtesvin - Delvis fast gulv, 25-49 %	6	636	506			961,4 Kg N
Slagtesvin - Drænet gulv + spalter (33/67)	7	738	586			1347,8 Kg N

Godkendt dyrehold

Dyretype og staldsystem for nuværende drift	Staldafsnit nr. jf. ansøgning	Størrelse, total	Produktionsareal	Evt miljøteknologi og effekt	Effekt miljøteknologi	Ammoniakemission
Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv	1	465	420			235,2 Kg N
Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv	2	465	420			235,2 Kg N
Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv	3	465	420			235,2 Kg N
Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv	4	465	420			235,2 Kg N
Slagtesvin - Delvis fast gulv, 25-49 %	6	636	506			961,4 Kg N
Slagtesvin - Drænet gulv + spalter (33/67)	7	738	586			1347,8 Kg N

- Der må til en hver tid ikke være mere end 2000 slagtesvin på adressen og stalden må maksimalt være indrettet til 2000 stipladser til slagtesvin
- Der må på intet tidspunkt opholde sig flere dyr i anlægget end der er tilladt i henhold til dyreværnsloven
- Der må kun opstaldes dyr på de godkendte produktionsarealer

3.3. HUSDYRGØDNING

Husdyrgødningen fra produktionen består af gylle. Husdyrgødningen opbevares i følgende anlæg.

Nudrift

Anlæg	Gødningstype	Overfladeareal	Miljøteknologi	Ammoniakemission
-------	--------------	----------------	----------------	------------------

Gyllebeholder 1	Flydende	215 m ²	-	86 Kg
Gyllebeholder 2	Flydende	250 m ²	-	99,8 Kg
Gyllebeholder 3	Flydende	788 m ²	-	315 Kg

Ansøgt Drift

Anlæg	Gødningstype	Overfladeareal	Miljøteknologi	Ammoniakemmission
Gyllebeholder 1	Flydende	215 m ²	-	86 Kg
Gyllebeholder 2	Flydende	250 m ²	-	99,8 Kg
Gyllebeholder 3	Flydende	788 m ²	Fast overdækning	157,6 Kg

7. Gyllebeholder nr. 3 skal forsynes med fast overdækning i form af teltoverdækning med indvendigt skørt. Overdækningen skal udføres i sædvanlige neutrale farver.
8. Åbning af teltdugen må kun ske i forbindelse med omrøring, tømning og udbringning af gylle.
9. Skader på teltoverdækningen skal repareres inden for en uge efter skadens opståen
10. Håndtering af gylle skal foregå under opsyn, således at spild undgås, og der tages størst muligt hensyn til omgivelserne.
11. Gyllen må ikke læsses med fastmonteret pumpe på beholderen eller med traktorpumpe

3.4. BAT

3.4.1. MANAGEMENT

Den daglige drift har stor betydning for at reducere eventuelle gener fra et husdyrbrug. Godt landmandskab er derfor afgørende for, at husdyrbruget kan drives uden unødige gener for omgivelserne.

12. Et eksemplar af nærværende godkendelse samt beredskabsplanen skal til enhver tid være tilgængeligt for de personer, der har ansvaret for virksomhedens indretning og drift.
13. Der skal til stadighed tilstræbes en god staldhygiejne, herunder at stier og båse holdes tørre, samt at stalde, ventilations- og fodringsanlæg holdes rene.
14. Beredskabsplanen skal altid være opdateret med beskrivelse af procedure i forbindelse med uheld.

3.4.2. ENERGI- OG VANDFORBRUG

15. senest 6 måneder efter at denne godkendelse er taget i brug, skal der foretages et energitjek på ejendommen af en professionel energikonsulent. Der skal udarbejdes en rapport med energisparetiltag og forventet tilbagebetalingstid.
16. Der skal være monteret målere, som registrerer el- og vandforbruget.

3.5. FORURENING

3.5.1. RESTVAND

17. Vand fra vask af maskiner og redskaber, hvorfra der kan forekomme gødningsrester eller rester af bekæmpelsesmidler, skal foregå på tæt betonplads med afløb til opsamlingsbeholder.
18. Der skal indhentes særskilt tilladelse, hvis tagvand ønskes afledt til dræn og vandløb.

3.5.2. AFFALD

For at minimere risiko for forurening fra affald og sikre bedst mulig genanvendelse skal affald håndteres efter de gældende retningslinier fra Reno Djurs.

19. Affald skal opbevares på en måde, som ikke medfører forurening af omgivelserne, herunder jord, grundvand, vandløb eller luft.
20. Eventuelt farligt affald (f.eks. spildolie og kemikalieaffald) skal opbevares under tag, på tæt gulv og uden mulighed for afledning til kloak eller dræn. Der skal være en opkant omkring opbevaringspladsen, så spild fra den største beholder, der anvendes, kan tilbageholdes af opkanten.
21. Eventuelt farligt affald skal bortskaffes og anmeldes i henhold til det til enhver tid gældende regulativ for Norddjurs Kommune.
22. Affald skal sorteres efter type, opbevares, transporteres og bortskaffes i henhold til det til enhver tid gældende regulativ for Norddjurs Kommune.

3.5.3. KEMIKALIER

23. Opbevaring af diesel i overjordiske tanke skal til enhver tid ske i typegodkendt tank, som står overdækket på fast og tør bund, således at spild kan opsamles, og at der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand.
24. Medicin og bekæmpelsesmidler på ejendommen skal opbevares uden mulighed for afledning af spild til kloak, dræn eller jord.

3.6. NABOPÅVIRKNING

I det følgende stilles vilkår, der sikrer at naboer ikke påvirkes udover det som tillades i loven.

3.6.1. LUGT

25. Husdyrholdet skal til enhver tid overholde det fastsatte produktionsareal, staldsystemer og tilladte dyretype.

3.6.2. STØJ

Husdyrbrugets bidrag til det ækvivalente, korrigerede støjniveau målt i skel til nabobeboelse udenfor ejendommens område i det åbne land må i intet punkt overstige:

Dag			
Mandag - fredag	Kl. 07.00 - 18.00	55 dB(A)	Referencetid 8 timer
Lørdag	Kl. 07.00 - 14.00	55 dB(A)	Referencetid 7 timer
Lørdag	Kl. 14.00 - 18.00	45 dB(A)	Referencetid 4 timer
Søn- og helligdage	Kl. 07.00 - 18.00	45 dB(A)	Referencetid 8 timer
Aften			
Alle dage	Kl. 18.00 - 22.00	45 dB(A)	Referencetid 1 time
Nat			
Alle dage	Kl. 22.00 - 07.00	40 dB(A)	Referencetid ½ time

Støjens maksimalværdi må om natten ikke overstige 55 dB(A) ved boliger. Støjbelastningen er det ækvivalente, korrigerede støjniveau i dB(A) målt eller beregnet i punkter i 1,5 meters højde over terræn. Referencetiden er det mest støjbelastede tidsrum i perioden.

Brugen af landbrugsredskaber i marken er undtaget fra støjgrænserne.

26. Driften skal overholde de støjgrænser, der er beskrevet i tabellen ovenfor.

27. Husdyrbruget skal på tilsynsmyndighedens forlangende dokumentere, at vilkårene om støjgrænser i punkt 2.4.2 ikke overskrides, når virksomheden er i fuld, normal drift. Dokumentation skal kun omfatte de støjgrænser, der er relevante ifølge tilsynsmyndighedens vurdering af den konkrete sag. Husdyrbruget afholder selv omkostningerne til målingerne.

28. Dokumentationen for måling af støjniveau skal udføres efter en af nedenstående metoder:

- a. - beregninger af støjniveauet efter den nordiske beregningsmetode for ekstern støj fra virksomheder, der er beskrevet i Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1993, eller
- b. - måling af støjniveauet, som angivet i Miljøstyrelsens vejledning nr. 6/1984 eller beskrevet i Miljøstyrelsens orientering nr. 9/1997.

29. Beregning eller måling skal foretages af et laboratorium, der er akkrediteret eller certificeret til "Miljømålinger - ekstern støj".

30. Vurdering af støjgrænsens eventuelle overskridelse foretages ud fra støjvejledningen nr. 5/1984 eller orientering nr. 9/1997.

3.6.3. LYS

31. Udendørs lyskilder ved anlæggene skal påmonteres bevægelsescensor eller automatisk sluk-teknik. Udendørs lyskilder skal endvidere være afskærmet mod opadgående lysstråler.

3.6.4. FLUER OG SKADEDYR

32. Der skal til enhver tid foretages effektiv rottebekæmpelse.

33. Der skal foretages fluebekæmpelse i overensstemmelse med de af Århus universitet, institut for Agroøkologi, fastsatte retningslinier.

3.6.5. STØV

Der er ikke stillet vilkår i forhold til støv.

3.6.6. TRANSPORT

34. Transport af gylle på offentlig vej og privat fællesvej må ikke give anledning til spild. Skulle der alligevel ske spild, skal dette straks opsamles.

35. Transporter af foder skal normalt ske i tidsrummet 07:00 til 18:00 på hverdage.

3.7. OPHØR

Hvis produktionen ophører, skal det sikres, at der ikke sker en efterfølgende forurening af jord og omgivelser.

36. Alle staldanlæg og anlæg til opbevaring af husdyrgødning skal tømmes og rengøres straks efter husdyrbrugets ophør.

3.8. ØVRIGE

37. Alle tiltag beskrevet i miljøkonsekvensrapporten skal overholdes.

4. MILJØKONSEKVENSRAPPORT

Denne del er skrevet af ansøgers konsulent.

Miljøkonsekvensrapport

Efter hver overskrift eller underoverskrift er angivet, hvilket punkt i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag oplysningerne er afgivet efter.

Ikke-teknisk resumé (C3, D1, D2 og D3)

Rolf Lysegaard Andersen ansøger Norddjurs kommune om en § 16a-godkendelse af svineproduktionen på ejendommen Tinghøjvej 13, 8570 Trustrup.

De eksisterende stalde ønskes godkendt efter den nye husdyrbrugslov, som trådte i kraft den 1. august 2017.

Der er på ejendommen en gældende miljøgodkendelse fra 26. november 2007 med et efterfølgende tillæg 1 givet den 11. marts 2011.

De eksisterende svinestalde på ejendommen er i tillægget fra 2011 godkendt til produktion af 35.000 smågrise (6,5-33 kg) og 5.680 slagtesvin (32-107 kg).

Der er i nudrift installeret forsuringsanlæg i to smågrisestalde (stald 3 og 4). I ansøgt drift slukkes for forsuringsanlægget og der etableres overdækning på den største gylletank. Der ændres i øvrigt ikke i staldbygningerne på ejendommen.

Nudrift og 8 års drift i ansøgningen svarer til den produktion, som blev godkendt i tillægget til miljøgodkendelse den 11. marts 2011. I den oprindelige miljøgodkendelse fra 2007 var det planlagt at slagtesvinestald 7 (jf. situationsplan) skulle ombygges til lade. Det blev imidlertid aldrig ført ud i livet, hvorfor denne stald uændret har været anvendt til slagtesvin, også for 8 år siden. Produktionsarealet i stald 7 indgår derfor i 8-årsdriften for ejendommen.

Lugt:

Lovens afskæringskriterier for lugt-emissioner til omkringboende er opfyldt for den ansøgte produktion. Hverken enkeltboliger, samlet bebyggelse eller byzone ligger indenfor de beregnede lugtgeneafstande. Det ansøgte projekt vil derfor ikke give anledning til lugt ud over de i loven tilladte niveauer.

Ammoniak;

Det ansøgte projekt opfylder både BAT-kravene til ammoniakemission og kravene til maksimal deposition af ammoniak på ammoniakfølsomme naturområder.

For at overholde det vejledende BAT-krav må den samlede årlige ammoniakfordampning fra stald og lager være højst 3.610 kg NH₃-N. Den ansøgte produktion har en emission på 3.593 kg NH₃-N, hvorved BAT er overholdt for den ansøgte produktion.

Nærmeste kategori 1-naturområde (overdrev ved Stubbe Sø) har en totalbelastning på 0,0 kg N.

Nærmeste kategori 2-naturområde (overdrev mod nord) har en totalbelastning på 0,0 kg N.
Nærmeste kategori 3-naturområder (skove og moser) har merbelastninger på 0,0 kg N.

Husdyrgødning:

Husdyrgødningen udbringes på egne og forpagtede marker samt aftalearealer.

Transport:

Der forventes ikke at ske en stigning i antallet af transporter til og fra ejendommen.

BAT:

Produktionen på ejendommen overholder BAT-kravet for ammoniakemission og vurderes at anvende den bedst tilgængelige teknologi.

Beskrivelse af teknologier til begrænsning af ammoniakfordampning:

Der er i nudrift installeret forsuringssystem i de to nyeste smågrisestalde, stald 3 og 4. Forsuringssystemet indgår med en ammoniakreduktion på 70 % i den gældende miljøgodkendelse på ejendommen. Denne teknologi er indregnet i det beregnede BAT-niveau for produktionen. I ansøgt drift slukkes forsuringssystemet og der etableres i stedet fast overdækning på den største gylletank.

Alternative teknologier:

Det nuværende forsuringssystem, som er etableret i to af smågrisestaldene, har vist sig ikke at være funktionsdygtigt i praksis. Dermed kan BAT-kravene til ammoniakfordampning fra produktionen ikke overholdes med denne teknologi. Forsuring er derfor fravalgt i ansøgt drift. Luftrensning er også fravalgt, da det vil være uforholdsmæssigt dyrt at installere.

0-alternativ:

Nul-alternativet for det planlagte projekt er at fortsætte den nuværende produktion på ejendommen. Dette vil på sigt betyde økonomisk stagnation, da effektivitetsforbedringer i svineproduktionen derved ikke udnyttes.

Der er ikke overvejet alternative placeringer af staldanlægget, da den ansøgte produktion foregår i eksisterende bygninger. Det er heller ikke overvejet at lade bygningerne overgå til en anden anvendelse, da staldanlægget er indrettet til specialiseret svineproduktion og fortsat er i god stand.

Samlet set vil projektet ikke i sig selv eller i kumulation med andre projekter, medføre en væsentlig belastning af miljøet.

Miljøkonsekvensrapporten er lavet af:

Mette Noe Bach, Djursland Landboforening

1. OPLYSNINGER OM HUSDYRBRUGET OG DET ANSØGTE

2. Indretning og drift af anlæg m.m. (B1)

Anlæggets produktionsareal, staldsystem og dyretype fremgår af husdyrgodkendelse.dk.

Plantegninger er vedlagt ansøgningen.

Produktionsarealet består af følgende:

Stald	Antal stier	Længde	Bredde	Areal	Gulvtype
1 Smågrise	32	5,47	2,4	420	Toklimastald, delvis spaltegulv
2 Smågrise	32	5,47	2,4	420	Toklimastald, delvis spaltegulv
3 Smågrise	32	5,47	2,4	420	Toklimastald, delvis spaltegulv
4 Smågrise	32	5,47	2,4	420	Toklimastald, delvis spaltegulv
6 Slagtesvin	40	5,27	2,4	506	Delvis spaltegulv, 25-49 % fast gulv
7 Slagtesvin	35	6,98	2,4	586	Drænet gulv + spalter (33/67)
Total				2.772	

Der er ingen biaktiviteter på ejendommen.

3. Anlægsarbejder, bygningsændringer m.m. (B2)

Der ændres ikke i staldbygningerne på ejendommen, eneste ændring i byggemassen er etablering af overdækning på den største gylletank 3.

Forhold til andre husdyrbrug (B3)

Anlægget er hverken teknisk, forureningsmæssigt eller driftsmæssigt forbundet med andre husdyrbrug.

4. Beliggenhed og omgivelser (B4)

I husdyrgodkendelse.dk er angivet afstande til naboer, skel, vej mm. jf. husdyrlovens § 6 og § 8.

Afstande § 6:

Nærmeste...	Afstand meter	Beskrivelse	Afstandskrav, meter
-------------	---------------	-------------	---------------------

Afstande § 8

Område	Afstand, meter	Beskrivelse	Afstandskrav, meter
Eksisterende eller ifølge kommuneplanen fremtidigt byzone eller sommerhusområde	4.000	Lyngby	50
Område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig- og erhvervsformål eller med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign.	1.500	Albøge	50
Nabobeboelse uden landbrugspligt	200	Tinghøjvej 11	50

Enkelt vandindvindingsanlæg	568	Fra gylletank 3 til vandboring på Tingshøj 7	25
Fælles vandindvindingsanlæg	1.400	Pederstrup Vandværk	50
Vandløb	578	Skodå mod syd	15
Dræn	Over 15	Ingen kendte dræn	15
Sø	625	Sø mod syd	15
Privat fælles vej/ offentlig vej	169	Fra gylletank 3 til Tingshøjvej	15
Levnedsmiddelvirksomhed	-	Ingen kendte virksomheder i området	25
Beboelse på samme ejendom	145	Fra gylletank 3 til stuehus	25
Naboskel	163	Fra gylletank 3 til naboskel	30

Det gælder dog for afstandene jf. § 8 at de kun skal overholdes i forhold til nyt byggeri, hvorfor afstanden ovenfor er angivet fra gylletank 3, hvor der etableres teltoverdækning.

Landskabs- og planmæssige forhold

Staldanlægget er placeret i det åbne land mellem Kolind og Lyngby på Djursland. Ejendommen ligger i landzone, i et område med spredt bebyggelse. Terrænet omkring ejendommen er let kuperet - og området er præget af dyrkede marker med spredte småbiotoper.

Anlægget ligger i et særligt værdifuldt landbrugsområde, udpeget i kommuneplan 2017 for Norddjurs kommune. Dele af anlægget ligger endvidere i et område udpeget som naturgeografisk område (Skodå smeltevandsdal) – og tilsvarende er staldanlægget delvist beliggende indenfor udpegningen bevaringsværdige landskaber (Skodå og Glatved smeltevandsdale).

Da eneste bygningsmæssige ændring er overdækning af den største gylletank, vurderes projektet ikke at medføre væsentlige ændringer i oplevelsen af anlægget i landskabet og vil derfor ikke stride mod de nævnte planmæssige hensyn.

En oversigt over landbrugsbedriften fremgår af vedlagte situationsplan.

Anlægget er placeret inden for følgende områder og zoner:

	Ja	Nej
Naturområder med særlige beskyttelsesinteresser mv.:		X
Bevaringsværdige landskaber	X	
Særligt værdifuldt landbrugsområde	X	
Geologiske bevaringsværdier		X
Naturgeografiske områder	X	
Værdifulde kulturmiljøer		X
Kirkeindsigtsområder		X
Kystnærhedszonen		X
Lavsundsarealer		X
Skovrejsningsområder		X
Sø- og å-beskyttelseslinje		X
Kirkebyggelinje		X

Fortidsmindebeskyttelseslinje		X
Fredede områder		X
Beskyttede sten- og jorddiger		X

Ammoniakemission (B5)

Den samlede ammoniakemission fra stalde og gødningslagre er beregnet til 3.593 kg NH₃-N pr. år.

Afstande til nærmeste naturområder er følgende:

Naturkategori	Afstand meter	Beskrivelse	Totaldep. (kg NH ₃ -N/år)	Merdepos. 8-års drift (kg NH ₃ -N/år)	Merdepos. nudrift (kg NH ₃ -N/år)
Kategori 1-natur	10.400	Overdrev ved Stubbe Sø	0,0	0,0	0,0
Kategori 2-natur	3.640	Overdrev mod nord	0,0	0,0	0,0
Kategori 3-natur	349 - 1.403	Moser og potentielt ammoniakfølsomme skove	0,0 - 1,1	0,0	0,0

Den omkringliggende beskyttede natur vurderes ikke at blive påvirket som følge af det ansøgte projekt.

5. Lugtemission (B6)

Lugtemission og geneafstande fremgår af husdyrgodkendelse.dk

Geneafstanden til byzone, nærmeste samlede bebyggelse og nærmeste nabo er overholdt, hvilket er dokumenteret i ansøgningssystemet på husdyrgodkendelse.dk. De beregnede afstande ses også i nedenstående tabel.

Bebyggelse	Kumulation	Ukorrigeret geneafstand (m)	Korrigeret geneafstand (m)	Vægtet gennemsnitsafstand (m)
Enkelt bolig Tinghøjvej 11	0	222,8	222,8	242,2
Samlet bebyggelse Albøge	0	509,6	509,6	1414,1
Byzone Lyngby	0	684,4	684,4	4005,4

Boliger på ejendomme med landbrugspligt er ikke omfattet af det generelle beskyttelsesniveau. Derfor indgår de ikke i vurdering af, om der ligger enkeltboliger eller samlet bebyggelse inden for de beregnede geneafstande.

Hverken nærmeste enkeltbolig, samlede bebyggelse eller byzone ligger inden for de beregnede lugtgeneafstande. Det vurderes derfor, at det ansøgte projekt ikke vil give anledning til væsentlige lugtgener hos naboerne.

Emissioner og genepåvirkninger (B7)

Støj

Støjkilder:

De væsentligste støjkilder på ejendommen er støj fra ventilationsanlæg og foderhåndtering

Ventilationsanlægget er konstant i drift døgnet rundt – og foder blandes dagligt. Støj ved levering af foder er kortvarig (1-1½ time pr. levering) og foregår normalt i dagtimerne.

Da vinduer og døre normalt vis er lukkede i svinebesætninger, vil støjniveauet fra dyrene i stalden være meget lavt.

Støjkilde	Driftsperiode
Ventilation	00.00 – 24.00 (365 dage/år)
Foderanlæg - udfodring	00.00-24.00 (dagligt)
Levering af foder	ca. 52 gange årligt

Tiltag mod støjkilder:

Ventilationsanlægget er optimeret og renholdes.

Foderblandingsanlægget er placeret indendørs.

Lys

Der er ingen udendørs lyskilder, der kan være generende for naboer eller passerende trafik. Udendørs belysning er primært placeret ved gavl-ender.

Der er således ikke belysning, skygger eller reflekser, der generer naboer.

Fluer og skadedyr

Der bruges generelt følgende virkemidler mod fluer, rotter og mus:

Der er generelt god orden i og omkring staldanlægget og hygiejniveauet er højt.

Gulve er fejlet.

Vegetation langs bygninger fjernes.

Huller/rørgennemføringer repareres.

Døre/porte holdes så vidt muligt lukkede.

Oplag af "diverse" sættes på paller, strøer.

Rotter bekæmpes ved udsatte fælder/udlægning af rottegift. Der er kontakt til autoriseret bekæmpelsesfirma.

Fluegener:

Husdyrgødningen på anlægget er gylle, der opbevares i gyllebeholdere.

Bekæmpelse af fluer foregår med rovfluer.

Foderopbevaring

Foder opbevares i fodersiloer og lade.

Støv

I forbindelse med transport til og fra ejendommen kan der forekomme støvgener. Og det samme gælder ved aflæsning af foder.

Genebegrænsende foranstaltninger:

Foderlader, stalde og ventilationsanlæg renholdes for at minimere mængden af støv både i og udenfor stalden. Ligeledes sker foderhåndteringen primært i lukkede systemer. Der forventes ikke væsentlig grad af støvafvigelse til omgivelserne under normal drift.

Transport

Transport sker via adgang til Tinghøjvej, som er nærmeste offentlig vej. Der er gode udsigtsforhold ved udkørsel.

Slagtesvin afhentes ofte om natten. Den resterende kørsel foregår i dagtimerne. Der køres ikke gennem tæt beboede områder.

Herunder ses det forventede antal transporter:

	Antal/år
Levering af foder	52
Levering og afhentning af dyr	150
Dieselolie	12
DAKA	52
Husdyrgødning	400
Affald	52
I alt	718

Der forventes ikke en stigning i antallet af transporter i ansøgt drift, idet en mere effektiv produktion (fx flere producerede slagtesvin pr. år) vil blive opvejet af transporter, som kan medtage en større mængde.

Egenkontrol

Gødningsbeholdere følger reglerne for kontrol min. hvert 10 år.
En gang årligt udarbejdes "Gødnings- og husdyrindberetning"
Overvågning af vand og strømforbrug
Logbog over flydelag
Udmugning i stalde for at minimere ammoniakfordampningen
Vask og fejning af gange for at sikre et højt hygiejneniveau og minimere støvgener
Periodevis rengøring af svinestier for at minimere støvgener
Tilsyn af drikkekar for lækager
Generel vedligeholdelse/kontrol af ventilationssystem efter fabrikantens anvisninger
Sprøjtejournal
Opgørelse af medicinforbrug

Projektet vurderes ikke ville give anledning til væsentlige gener for de omkringboende.

6. Risikoelementer vedrørende miljøforhold (B7)

Risici og håndtering:

Brand

Kan opstå som følge af fejl i elinstallationer og medføre risiko for udslip af giftige stoffer. Dette søges undgået ved at vedligeholde el-udstyr og undgå adfærd, der kan beskadige ledninger og elektriske hjælpemidler.

Gylleudslip

Der kan forekomme gylleudslip ved påkørsel af gyllebeholder, ved at en gyllebeholder, gyllekanaler eller pumpeledninger er utætte, eller ved at en gylletank kan sprænge. Det kan medføre nedsivning af gylle til grundvand, eller afstrømning af gylle til vandløb fra frosne marker eller efter ekstrem nedbør. Kan desuden give spild i forbindelse med læsning af gyllevogne.

Risiko for gylleudslip forsøges minimeret ved at:

Der er ryddet op, hvor der arbejdes.

Medarbejdere får god instruktion.

Bygninger og maskiner vedligeholdes.

Der er gode adgangs- og transportveje.

Gylleanlæg holdes i orden, og pumpning af gylle overvåges

Gylle udkøres af maskinstation, som anvender læssekran med tilbageløb. Derved er der ringe risiko for spild.

Børn og fremmede har ikke adgang til betjening af gyllepumper mm.

Der gennemføres de lovpligtige 10-årskontroller, hvor gylletankene kontrolleres af særligt uddannet personale

Udslip af miljøskadelige stoffer

Hvor der opstår uheld med risiko for udslip af skadelige stoffer, kontaktes kommunens miljøberedskab. Hvor der er overhængende fare alarmeres alarmcentralen på telefon 112.

Kemikalier

Forskellige hjælpemidler som rengørings- og desinfektionsmidler til staldren-

gøring, konserveringsmidler til foderbrug, medicin og andre hjælpestoffer, der kan udgøre en miljørisiko, håndteres og opbevares, så der ikke kan ske en utilsigtet udledning til miljøet.

Pesticider og sprøjteudstyr

Sprøjtemidler opbevares aflåst, uden mulighed for afledning til kloak, dræn eller jord.

Sprøjtning foretages af personer med sprøjtecertifikat. Midlerne håndteres efter forskrifterne og der bruges relevant beskyttelsesudstyr.

Påfyldning og rengøring af sprøjteudstyr sker på vaskeplads med afløb til gyllebeholder.

Oplag af olie og andre kemikalier

Dieselolie opbevares i godkendt tank. Tanken efterses periodevis.

Beskrivelse af gener i forbindelse med uheld

Øget lugt fra anlæg.

Forurening af vandmiljø.

7. Affaldsproduktion og ressourceforbrug (B8)

Energiforbrug

Herunder redegøres for det forventede energiforbrug på ejendommen.

Årligt forbrug	Før	Efter
Dieselolie	7.000 l	7.000 l
Energiforbrug*	418.160 kWh	418.160 kWh

* tabelopslag (normalt for godkendt nudrift-produktion)

På ejendommen anvendes størstedelen af energiforbruget til opvarmning af klimastald og stuehus. Elforbruget i svinestalde går primært til ventilation, belysning og drift af teknisk udstyr.

Vandforbrug

Der anvendes stort set kun drikkekopper, i stedet for ventiler. Derved reduceres vandforbruget.

Bedriftens drikkevandsinstallationer rengøres og efterses jævnligt med henblik på at undgå spild.

Vandforbruget registreres.

Evt. lækager identificeres og repareres hurtigst muligt.

Der forventes et årligt vandforbrug på 8.500 m³.

Den væsentligste andel af vandforbruget er drikkevand til dyrene, som der ikke spares på, da dyrenes vandbehov skal dækkes. Det tilstræbes at mi-

nimere spild ved anvendelse af drikkekopper i stedet for ventiler.

Spildevand

Beskrivelse af spildevandsafledning:

Vaskevand fra stalde indgår i gyllemængden, og ledes til gyllebeholder. Sanitært spildevand ledes til septiktank.

Affald

Animalsk affald:

Bortskaffelse: Der er ugentlig afhentning eller efter behov, afhængig af dyretype og udetemperatur. Leveres til autoriseret destruktionsanstalt (DA-KA).

Udlevering: Døde dyr opbevares under kadaverkappe på ansøgers anden ejendom beliggende Rud Kirkevej 3, 8370 Hadsten.

Veterinært affald:

Omfatter medicinrester og medicinsk udstyr i form af brugte sprøjter og kanyler. Medicinrester opbevares i original emballage og brugte kanyler i kanyleboks.

Medicinrester, kanyler og tomme medicinflasker afleveres til kommunal modtagestation eller Marius Pedersen.

Fast, ufarligt affald:

Husholdningsaffald afhentes af dagrenovation. Glas, herunder tomme medicinflasker, opbevares i garage og afleveres på kommunal genbrugsplads. Pap og papir opbevares i papirspand, mens erhvervsmæssigt småt brændbart affald, fx plastik, træaffald og skyllede pesticiddunke opbevares i containere. Begge beholdere tømmes af renovationsfirma.

Kemisk emballageaffald:

Stammer hovedsageligt fra sprøjtemidler til markbruget, rengørings- og desinfektionsmidler samt i mindre mængder eventuelt fra olieholdige specialprodukter, maling m.m. Bortskaffes gennem kommunalt godkendte/ansøgte ordninger.

Olie- og kemikalieaffald:

Serviceeftersyn og olieskift på traktorer og andre selvkørende maskiner foretages oftest af faguddannet personale på landbrugsmaskinværksteder, som bortskaffer spildolie og andet i forbindelse med eftersynene. Den årlige mængde af spildolie på ejendommen er derfor begrænset. Opsamles og bortskaffes gennem olieleverandøren eller gennem kommunalt godkendte/ansøgte ordninger.

Andet kemikalieaffald i form af malingsrester og andre olieholdige produkter

samt specialrengøringsmidler til rensning af maskiner vil normalt kun forekomme i begrænsede mængder. Bortskaffes gennem kommunalt godkendte/ansøgte ordninger.

Rengørings- og desinfektionsmidler anvendt til staldrengøringsarbejder er generelt hurtigt nedbrudte. Alle indkøbte mængder forventes anvendt, hvorved restmængder normalt ikke vil forekomme.

Sprøjtemiddelrester markbrug:

Mængden af kemikalieaffald fra markbrugets sprøjtemidler søges begrænset ved at begrænse indkøb af sprøjtemidler til, hvad der forventes at blive brugt. Restmængder bortskaffes via kommunal godkendte/ansøgte ordninger.

Andet farligt affald:

Lystofrør, lavenergipærer, batterier afleveres på kommunal modtagestation.

8. Valg af BAT til ammoniakreduktion (B9)

Ammoniakfordampningen fra anlægget i forbindelse med udvidelsen er på 3.593 kg i ansøgt drift, og det samlede vejledende ammoniaktab ved anvendelse af BAT er 3.610 kg/N.

Den vejledende emissionsgrænseværdi vurderes derfor overholdt.

Der er i nudrift installeret forsuringsanlæg i de to nyeste smågrisestalde, stald 3 og 4. Anlægget indgår med ammoniakreduktion på 70 % i den pt. gældende miljøgodkendelse på ejendommen. Denne teknologi er indregnet BAT-niveauet for ejendommen.

I ansøgt drift slukkes forsuringsanlægget og der etableres fast overdækning på den største gylletank.

Det samlede BAT-niveau for anlægget er beregnet ud fra følgende forudsætninger:

Stald	Nyt (inkl. renovret) staldafsnit	Eksisterende staldafsnit	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	Ikke realiseret staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse
1			x	

2			x	
3			x	
4			x	
6			x	
7			x	

Grænseoverskridende virkninger (B10)

Det er vurderet at det udelukkende er produktionens emission af ammoniak der potentielt kan have en grænseoverskridende virkning. Det er dog vurderet at ammoniakemissionen har et niveau og en karakter, hvor hovedparten af emissionen vil påvirke lokalområdet mest og kun mindre del af emissionen vil bidrage til baggrundsbelastningen i omkringliggende lande.

Husdyrbrugets ophør (C1)

Ved husdyrholdets ophør foretages følgende:

Gyllebeholdere, fortank og gyllekanaler tømmes og rengøres
 Fodersiloer/foderrum tømmes og rengøres
 Staldafsnit tømmes og rengøres
 Halmstakke fjernes
 Olietanke tømmes
 Døde dyr fjernes
 Kemikalier/medicin bortskaffes efter kommunens affaldsregulativ
 Omkringliggende arealer vedligeholdes
 Rotter, mus og fluer bekæmpes

9. BAT - Bedste tilgængelige teknik (C2)

Management

BAT inden for management/godt landmandskab er i BREF (referencedokument for bedste tilgængelige teknikker, der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion) defineret på en række områder. Det drejer sig bl.a. om områder som træning og uddannelse af medarbejdere, registrering af vand- og energiforbrug, foderforbrug, affaldsproduktion, samt anvendelse af husdyrgødning og handelsgødning. Det er BAT at udarbejde gødningsplaner samt at have en beredskabsplan.

Medarbejderne instrueres omkring:

Dyrenes sundhed og velfærd.

Foder og hygiejne

Medicinanvendelse

Affaldshåndtering

Anvendelse af rengøringsmidler

Betjening, vedligehold og kontrol af udstyr: drikkevand, foder, ventilation,

gylleanlæg.

Eksempler: Daglig kontrol af ventilation. Drikkevandsanlæg kontrolleres daglig og evt. utætheder repareres hurtigt.

Øvrig management:

Driftsansvarlige og ansatte deltager løbende i ERFA og /eller udviklingsmøder.

Der føres regnskab med vand- og energiforbrug via årlige opgørelser fra leverandører.

Der udarbejdes gødningsregnskab og redegøres for udbringning af handels- og husdyrgødning.

Planer for håndtering af uheld og ulykker er beskrevet i husdyrbrugets beredskabsplan.

Udstyr der anvendes på ejendommen i produktionen repareres og vedligeholdes efter behov.

Området omkring ejendommen holdes ryddeligt og rent.

Området omkring siloer og foderanlæg rengøres jævnligt, for at undgå uhygiejniske forhold.

Udbringning af gylle foregår primært i dagtimerne og så vidt muligt ikke på søn- og helligdage

Udenoms arealer:

Der holdes ryddeligt på pladser og veje.

Staldhygiejne:

Sundhed og trivsel er vigtigt for en god økonomi og lav emission af lugt, NH₃, fosfor og kvælstof. Derfor er der fokus på rengøring og desinficering i staldafsnittene, rengøring, antal grise i stierne, god ventilation m.v.

Foder og fodring

Det er BAT, at sikre effektiv fodring gennem foderets sammensætning og løbende foderkontroller, således at fodringen stemmer overens med dyrenes behov. Derudover er sundhedsstyring vigtig for en effektiv produktion med lavest muligt forbrug af foder- og hjælpestoffer. Det er blandt andet BAT at reducere indhold af protein (N) og fosfor i foderet.

Følgende forholdsregler er taget for fodring på husdyrbruget:

Foder optimeres i overensstemmelse med nyeste viden om optimeret næringsstofindhold

Anerkendte regler for smittebeskyttelse og sundhedsstyring følges

Vand- og energiforbrug

Det er BAT at registrere og minimere vandforbrug. Vandforbruget kan f.eks. minimeres ved opsporing og reparation af lækager, ved rengøring med højtryksrensere og ved vedligeholdelse af installationer.

Følgende forholdsregler er taget for vandforbruget på husdyrbruget:

- Der anvendes stort set kun drikkekopper, så vandspillet i produktionen minimeres.
- Bedriftens drikkevandsinstallationer rengøres og efterses jævnlig med henblik på at undgå spild.
- Eventuelle lækager identificeres og repareres hurtigst muligt.

Det er ligeledes BAT at registre og minimere energiforbrug. Energiforbruget kan minimeres gennem løbende energitjek, installation af energibesparende belysning og justering og vedligeholdelse af ventilationsanlæg.

Følgende forholdsregler er taget for energiforbruget på husdyrbruget:

- Alle stalde har undertryksventilation, der regnes som mest energieffektiv.
- Ventilationen sker med frekvensstyrede elmotorer, som giver en mere effektiv regulering af ventilationen.
- Ventilationsanlægget vedligeholdes og renholdes løbende, så det altid fungerer optimalt. Det sikrer, at der ikke bruges unødigt energi på fx defekte ventilationer.
- Der er overbrusning i staldanlægget. Herved sænkes temperaturen og ventilationsbehovet reduceres.
- Udendørs belysning anvendes kun ved behov – og der er opsat bevægelsessensorer.

Opbevaring og udbringning af husdyrgødning

Det er BAT at sikre tilstrækkelig opbevaringskapacitet og udbringning af gødning i henhold til Husdyrgødningsbekendtgørelsen. Opbevaringen af gylle skal ske i en stabil og tæt beholder, som jævnligt kontrolleres og sikres mod uheld. Flydelag samt omrøring umiddelbart inden udbringning sikrer, at ammoniakemissionen fra opbevaringslagre minimeres.

Følgende forholdsregler er taget for gylleopbevaring og -udbringning på husdyrbruget:

- Husdyrgødning opbevares i gyllebeholdere med flydelag. Ved udkørsel/omrøring af gylle kontrolleres det, at der senest 14 dage efter omrøring/udkørsel igen er flydelag på gyllen.
- Der føres logbog over flydelaget.
- Tankene er tilmeldt de lovpligtige regelmæssige eftersyn, hvilket betyder at tankene kontrolleres hvert 10. år for om der skulle være tegn på begyndende utætheder.
- Gyllesystemets pumpeanlæg og gyllebeholdernes tilstand kontrolleres jævnligt. Tankene tømmes ca. en gang årligt for inspektion og vedligeholdelse
- Husdyrgødning udbringes i overensstemmelse med Husdyrgødningsbekendtgørelsen - og foregår i videst mulig om-

fang efter godt landmandsskab, hvilket vil sige at der tages hensyn til naboer, byområder osv.

- Husdyrgødning udbringes under hensyn til afgrøderenes vækstperiode, hvilket betyder maksimal udnyttelse af næringsstoffer.

Staldsystemer

BAT er defineret i referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion (BREF), i BAT-byggeblade/teknologiblade og via beregninger i ansøgningssystemet på www.husdyrgodkendelse.dk.

Der skal ikke foretages ombygninger i anlægget, der umiddelbart muliggør installation af ammoniakreducerende teknologi på økonomisk acceptable vilkår, der er proportionale i forhold til den opnåelige reduktion af ammoniakudledningen. Med baggrund heri fravælges BAT som beskrevet:

Gylleforsuring er fravalgt, da det eksisterende gylleforsuringsanlæg på ejendommen har vist sig at være ustabil i drift.

Luftrensning er tilsvarende fravalgt, da det vil være uforholdsmæssigt dyrt at installere.

Samlet set vurderes det, at der anvendes BAT i det omfang, der er påkrævet.

5. MILJØVURDERING

Dette afsnit indeholder Norddjurs Kommunes sammenfattende miljøvurdering af det ansøgte projekt, herunder hvordan krav til anvendelse af bedst tilgængelig teknologi (BAT) er opfyldt, samt en vurdering af hvordan vilkårene sikrer, at produktionen kan foregå uden at miljøet og omgivelserne påvirkes væsentligt.

Formålet med den sammenfattende miljøvurdering er at sikre, at alle relevante miljøforhold er beskrevet fyldestgørende i miljøkonsekvensrapporten og at de stillede vilkår sikrer, at den ansøgte produktion kan ske uden væsentlige virkninger på miljøet.

5.1. IBRUGTAGELSE AF GODKENDELSEN

Vilkårene til ibrugtagning sikrer, at det beregnede BAT-krav til emission overholdes.

5.2. STALDE OG PRODUKTIONER

5.2.1. LOKALISERING

Idet der alene er tale om en mindre ændring af et eksisterende husdyrbrug, hvor det eneste byggeri som udføres er overdækning af en eksisterende gyllebeholder, er der ikke egentlige vilkår til lokaliseringen. Placeringen af den gyllebeholder som skal overdækkes er i tilknytning til eksisterende byggeri og bort fra naboer og vej. Norddjurs kommune vurderer således at der ikke vil være nogen væsentlig ændring i det visuelle udtryk.

5.2.2. PRODUKTIONER

Miljøkonsekvensrapporten beskriver produktionen og de stillede vilkår og skal sikre at produktionsarealer, stalddtype, dyretype og opbevaringsanlæg er entydigt fastlagt og at miljøteknologi anvendes med den beregnede effekt og at dette kan kontrolleres. Norddjurs Kommune vurderer, at vilkårene sikrer, at beregningerne af lugt og ammoniakfordampning fra anlægget er retvisende

Ammoniakfordampningen og lugt påvirkningen er beregnet ud fra produktionsarealet, dvs. det areal hvor der er dyr. Hvis der tages bygninger i brug, som ikke er en del af denne godkendelse, vil det således medføre øget ammoniak- og lugtbelastning i forhold til det godkendte.

Principielt har antallet af dyr på produktionsarealerne ikke nogen betydning for hvor stor en udledning af ammoniak og lugt der er fra produktionen, og der er derfor ingen miljømæssig øvre grænse for hvor mange dyr der må være på et produktionsareal. Der er dog grænser for hvor mange dyr der kan være på et produktionsareal, hvis der skal opretholdes god dyrevelfærd. Disse dyrevelfærdsregler er fastsat af Fødevarestyrelsen, og skal til en hver tid overholdes.

5.2.3. AFSTANDE

Anlægget overholder gældende afstandskrav til skel, vandløb m.v

5.3. HUSDYRGØDNING

Der skal altid være en opbevaringskapacitet for husdyrgødning svarende til mindst 9 måneders tilførsel. Da produktionens omfang ikke kendes, er der ikke stillet vilkår om en opbevaringskapacitet. Overholdelse af kravet er ansøgers ansvar og kontrolleres ved miljøtilsyn.

Hvis gyllen skal læsses med fast pumpe eller traktorpumpe, skal der forinden etableres en betonplads med opsamling. Inden etablering af pladsen skal den anmeldes til Norddjurs Kommune.

Opbevaringsanlæggene skal leve op til BAT-standard. Det vil sige, at der skal etableres fast overdækning/flydelag og at beholderne skal følge den lovpligtige beholderkontrol.

Der er stillet vilkår om at den store beholder skal forsynes med fast overdækning i form af teltdug med indvendigt skørt for at reducere ammoniakfordampningen. Det indvendige skørt sikrer mod indvendig korrosion af beholderen. Beholderne skal desuden tømmes og efterses for utætheder en gang pr. år.

Norddjurs Kommune vurderer at de stillede vilkår samt generelle regler for opbevaring og udbringning af husdyrgødning sikrer, at gyllen opbevares og udbringes på en miljømæssig forsvarlig måde.

5.4. BEDSTE TILGÆNGELIGE TEKNIK/RENERE TEKNOLOGI/OPTIMERING

5.4.1. BAT AMMONIAK

BAT-kravet til de enkelte staldanlæg ses herunder:

STALDNAVN	NAVN PÅ DYRETYPE OG STALDSYSTEM ELLER FLEXGRUPPE	FORUDSÆTNING FOR BAT-BEREGNING	MAKS. EMISSION/ KG NH ₃ -N /ÅR
Bygning 1: slagtesvinestald	Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67%)	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	1348
Bygning 2: Slagtesvin	Slagtesvin. Delvis spaltegulv, 25 - 49 % fast gulv	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	961
Bygning 3: smågrise	Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	165
Bygning 4: smågrise	Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	165
Bygning 2: smågrise	Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	235
Bygning 1: smågrise	Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	235

Samlet BAT-krav

BAT-krav for henholdsvis produktioner og lagre

Dette skal så sammenholdes med den faktiske emission

	STALDE	LAGRE	TOTAL
Samlet BAT krav (kg NH ₃ -N /år)	3109	501	3610
Faktisk emission (kg NH ₃ -N /år)	3250	343,5	3593,5
Forskel (kg NH ₃ -N /år)	-	-	16,5
Vejledende BAT Overholdt?	-	-	Ja

Ammoniakfordampningen ligger 16,5 kg N pr. år under det beregnede BAT niveau

Ammoniakemissionen er nedbragt ved at flere af staldene er med delvis spaltegulv som har en lav fordampning og ved fast overdækning på den nye gyllebeholder.

Norrdjurs Kommune vurderer, med henvisning til proportionalitetsprincippet, at husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af BAT.

Vilkår for at overholde BAT-kravene er stillet under afsnit 3.2 "Vilkår til stalde og produktioner" og afsnit 3.3. "Husdyrgødning". Der er ikke stillet yderligere vilkår til ammoniaktab.

5.4.2. ANDEN BAT

I miljøkonsekvensrapporten er der (jf. EU-kommissionens referencedokument (BREF)) redegjort for husdyrbrugets anvendelse af bedst tilgængelige teknik (BAT) i forhold til godt landmandskab, foder, staldindretning, forbrug af vand og energi, opbevaring og udbringning af husdyrgødning.

Der er stillet vilkår som fastholder, at landbruget drives efter retningslinjerne for godt landmandskab for at sikre godt management. Vilkårene sikrer samtidig, at driften lever op til forudsætningerne for beregning af lugt m.v. Renholdelse sikrer, at lugt- og støvgener minimeres samt at ventilationsanlæg fungerer optimalt.

Vilkår om foderplaner og effektivitetskontrol sikrer fokus på optimal udnyttelse af foder.

Der er udarbejdet en beredskabsplan for husdyrbruget. Formålet med beredskabsplanen er, at der kan gribes hurtigt ind ved uheld, så forurening af miljøet kan undgås eller minimeres. Det er derfor afgørende, at den er opdateret med korrekte telefonnumre m.v.

Vilkår om energitjek giver landmanden overblik over mulige energibesparelser og deres tilbagebetalingstid. Vilkår om registrering af el- og vandforbrug er en forudsætning for at kunne optimere forbruget. Energi- og vandforbrug varierer betydeligt afhængig af staldsystem m.v. Det er derfor ikke muligt at fastsætte realistiske vilkår til forbrug.

5.5. FORURENING

Ledes vand fra vask af maskiner og redskaber direkte i vandløb eller lignende, medfører det et stort iltforbrug og forringelse af vandløbskvaliteten. Derfor stilles vilkår om at vask skal foregå på tæt betonplads med opsamling.

Vandløb kan også blive påvirket negativt ved store mængder vand fra tage og befæstede arealer. Vilkår om at der skal indhentes særskilt udledningstilladelse sikrer, at udledningen vurderes og godkendes på forhånd, så negative effekter kan undgås.

Vilkår om opbevaring, sortering og bortskaffelse af affald sikrer, at der ikke sker en forurening før affaldet bortskaffes, og at affaldet bortskaffes forsvarligt og på en måde, som sikrer bedst mulig genanvendelse.

Vilkår til opbevaring af kemikalier sikrer, at der ikke sker spild, som medfører en forurening af omgivelserne.

5.6. NABOPÅVIRKNING

5.6.1. LUGT

For at sikre at naboer ikke bliver påvirket væsentligt af lugtgener, beregnes geneafstande, der skal overholdes. Geneafstanden til byzone og sommerhusområder er længere end til samlet bebyggelse, og enkeltboliger har den korteste geneafstand. Det betyder, at naboer i enkeltbeboelser må tåle en større lugtpåvirkning end naboer, der bor i byzone. Lugtgeneafstandene er beregnet ud fra lugtemissionen en sommerdag med maksimal ventilation.

Geneafstandene er beregnet i det elektroniske ansøgningsystem og fremgår af miljøkonsekvensrapporten. Geneafstanden kan blive korrigeret afhængig af andre husdyrbrug, vindretning m.v. Alle krav til lugt er overholdt.

For at sikre at lugtberegningerne er retvisende er der stillet vilkår om størrelse og placering af produktionsarealer.

Alle krav til lugt er overholdt.

5.6.2. ØVRIGE NABOGENER

Ud fra oplysningerne i miljøkonsekvensrapporten er der stillet forskellige vilkår for at begrænse generne fra husdyrbruget for de omkringboende. Norddjurs Kommune vurderer at vilkårene sikrer, at husdyrbruget kan drives uden væsentlige nabogener i form af lugt, lys, støv, støj, rystelser, fluer, transport og uhygiejniske forhold som følge af husdyrproduktionen samt opbevaring og anvendelse af husdyrgødning m.v.

5.7. NATUROMRÅDER

Når påvirkningen af de omkringliggende naturområder vurderes, ses der på den del af ammoniakemissionen, som deponeres på det pågældende naturområde. Depositionen beregnes for det enkelte område. Den vigtigste faktor for depositionens størrelse er afstanden fra natur til anlæg, men retning og ruhed af opland og naturområde m.v. medtages i beregningen. For kategori 1- og 2-natur ses på den totale deposition fra anlægget, mens der kun ses på merdeposition, når påvirkningen af kategori 3-natur vurderes. For at reglerne om merbelastning ikke kan omgås ved at gennemføre flere små udvidelser vurderes merbelastningen ud fra både nudrift og den drift, der var gældende 8 år før godkendelsen. I den aktuelle sag er der ikke sket ændringer inden for de seneste 8 år.

For at vurdere om ammoniakdepositionen vil påvirke de omkringliggende naturområder er emissionen beregnet til de nærmeste naturområder i forskellige retninger. Hvis der er andre anlæg, som ligger tæt på arealer i naturkategori 1, så reduceres den maksimale belastning, der kan accepteres (kumulation). Det er ikke tilfældet for denne ansøgning.

Den maksimale totaldeposition til kategori 1 naturområder er 0,2 - 0,7 kg N/ha afhængig af hvor mange andre husdyrbrug, der påvirker området.

Den maksimale totaldeposition til kategori 2 naturområder er 1,0 kg N/ha.

Merdeposition til kategori 3 naturområder må højst være 1,0 kg N/ha.

Beregninger af ammoniakdeposition til nærmeste naturområde i hver kategori fremgår af miljøkonsekvensrapporten.

For kategori 1- og 2-natur ligger den beregnede deposition væsentligt under kravet til deposition, idet der er beregnet en totaldeposition på 0,0 kg til både kategori 1 og kategori 2 natur.

Nærmeste kategori 3-natur er en mose ca. 650 meter nord for staldanlægget. Der er ingen merdeposition til denne.

Der er ikke stillet vilkår til ammoniakdeposition.

5.8. BILAG IV-ARTER

I EU's Habitatdirektiv er der anført en række dyre- og plantearter, som har krav på ekstra beskyttelse. Det er de såkaldte bilag IV-arter. Beskyttelsen betyder, at arterne og deres levesteder skal beskyttes, og at tiltag ikke må forringe artens levevilkår.

Norrdjurs Kommune er ikke bekendt med at der forefindes bilag 4. arter i tilknytning til anlægget.

Hvis der findes bilag IV-arter i området, ændrer det ikke ved arternes beskyttelse, at de ikke er anført i denne godkendelse.

5.9. OPHØR

Tømning og rengøring af anlæg sikrer, at der ikke opstår lugtgener, og risikoen for forurening minimeres.

Såfremt gyllebeholderen ikke længere skal anvendes eller den lovpligtige beholderkontrol-ordning ikke er gennemført, skal gyllebeholderen tages ud af drift. Beholderen anses for at være taget ud af drift, når den er tømt og rengjort, og brugeren skriftligt har givet kommunen meddelelse om, at beholderen er taget ud af drift.

Norrdjurs Kommune vurderer, at de stillede vilkår sikrer, at ophør af produktionen sker på en miljømæssig forsvarlig måde og at der ikke opstår gener for de omkringboende efter ophøret.

6. OFFENTLIGHED, HØRING OG KLAGE

Godkendelsen bekendtgøres ved offentliggørelse på Norddjurs Kommunes hjemmeside. Herefter er der en klagefrist på fire uger, hvor miljøgodkendelsen kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagevejledning findes på bilag 4. Søgsmål til prøvelse af afgørelsen ved en domstol efter loven eller de regler, der fastsættes i medfør af loven, skal være anlagt inden 6 måneder efter, at afgørelsen er meddelt.

Dato for offentliggørelse findes på omslaget (side 2). Frister for at påklage afgørelsen til Miljø- og Fødevareklagenævnet og for at prøve afgørelsen ved domstolen står ligeledes på indersiden af omslaget.

Kopi af afgørelsen er fremsendt til følgende:

- Naboer og berørte parter
- Danmarks Naturfredningsforening: dnnorddjurs-sager@dn.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbunds teamleder for Natur- og Miljøteam Aarhus og Djursland Arne Bager, Hougårdsvej 23, 8220 Brabrand: kabager@mail.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbunds hovedkontor: post@sportsfiskerforbundet.dk
- Det Økologiske Råd: info@ecocouncil.dk
- Dansk Ornitologisk Forening: natur@dof.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, Norddjurs: norddjurs@dof.dk
- Embedslægeinstitutionen Nord: senord@sst.dk

6.1.1. OFFENTLIGHED OG HØRINGER

Før offentliggørelse har der været gennemført forskellige høringer, for at naboer og andre interessenter har haft mulighed for at kommentere og bidrage til de vurderinger, der ligger til grund for afgørelsen.

Foroffentlighed: Det har været offentliggjort, at Norddjurs Kommune har modtaget en ansøgning og at interesserede kunne få udkast til afgørelse tilsendt, når det foreligger. Der har ikke været henvendelser i forbindelse med annonceringen.

Naboer beliggende inden for konsekvensradiussen har haft et udkast til afgørelsen i høring i 30 dage.

I høringsperioden er ikke indkommet nogen bemærkninger

7. LISTE OVER SAGENS BILAG

- bilag 1.   Oversigtskort
- bilag 2.   Situationsplan
- bilag 3.   Indretningstegning
- bilag 4.   Klagevejledning

Øvrige sagsakter:

Ansøgningskema

Bilag 1 oversigtskort

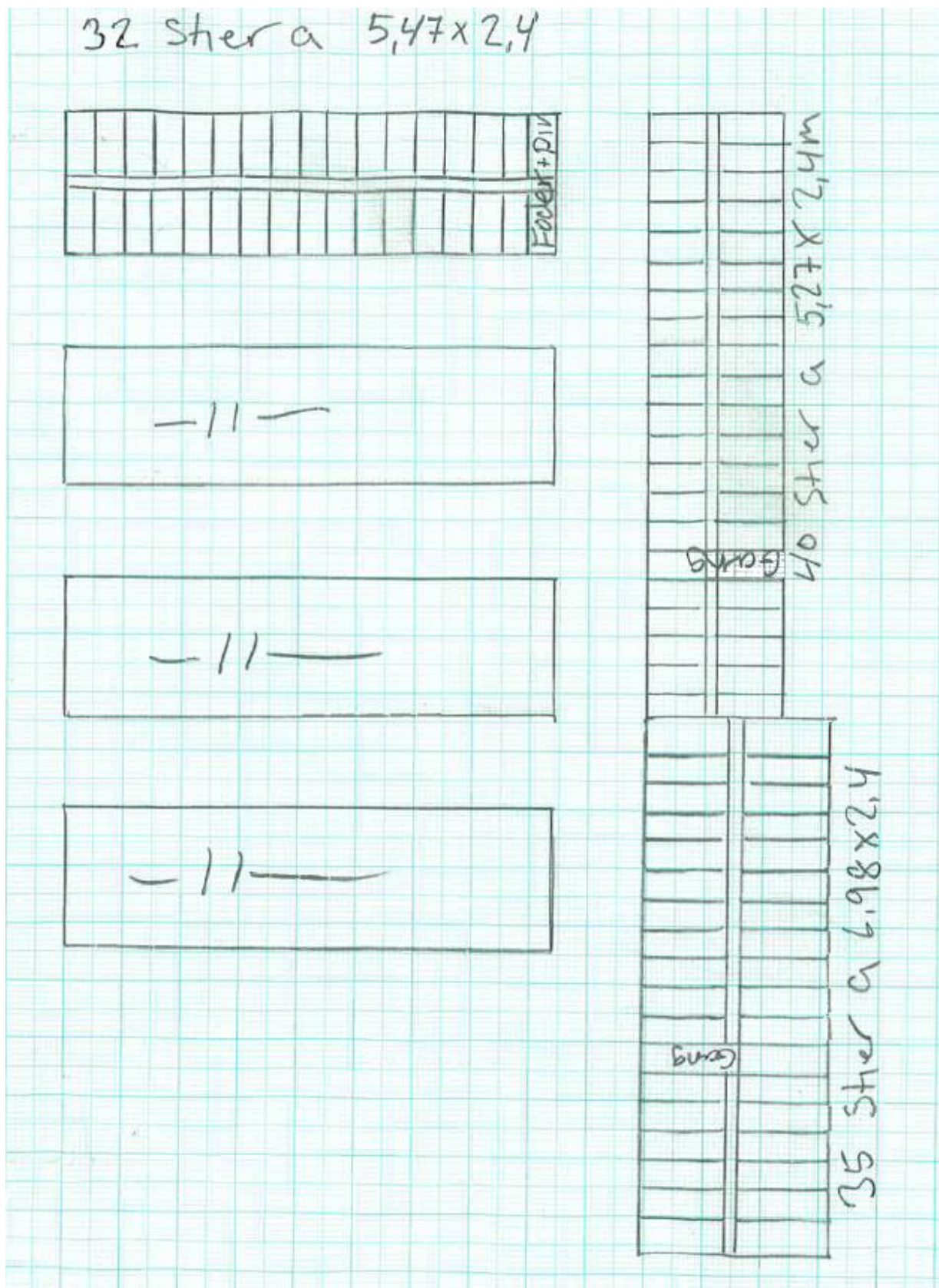

Bilag 2 situationsplan

Djursland Landboforening		
Tinghøjvej 13	Situationsplan	Nr.
Målforshold: 1:1100		Dato: 20.11.2017
		Init.: mnb

Bilag 3 indretningstegning

Bilag 4 klagevejledning

Afgørelsen kan i henhold til lov om miljøgodkendelse af husdyrbrug påklages skriftligt til Miljø- og Fødevareklagenævnet af adressaten, Miljøministeren og enhver, der har en individuel, væsentlig interesse i sagens udfald.

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, skal du klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klageportalen ligger på www.borger.dk og www.virk.dk. Du logger på www.borger.dk eller www.virk.dk, ligesom du plejer, typisk med NEM-ID. Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen. Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til den myndighed, der har truffet afgørelse i sagen. Myndigheden videregiver herefter anmodningen til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Når du klager, skal du betale et gebyr. Privatpersoner skal betale et gebyr på 900 kr. Virksomheder og organisationer skal betale et gebyr på 1.800 kr. (2016-niveau).

Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt, det vil sige at klagen skal være registreret og gebyret skal være betalt senest den dato, der er anført i afgørelsen som sidste dag.

Klagegebyr opkræves af Nævnenes Hus. Betaling af klagegebyr sker ved elektronisk overførsel eller ved giroindbetaling. Gebyr skal indbetales inden for en fastsat frist. Hvis gebyret ikke indbetales inden udløbet af fristen, afvises klagen.

Gebyret tilbagebetales, hvis

- klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
- klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
- klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence.

Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for efterkommelse af afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Miljø- og Fødevareklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis

- 1) der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projekttilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller
- 2) klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse i sagen.

Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis nævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

Søgsmål

Søgsmål til prøvelse af afgørelsen efter loven eller de regler, der fastsættes i medfør af loven, skal være anlagt inden 6 måneder efter, at er meddelt. Er afgørelsen offentlig bekendtgjort, regnes søgsmålsfristen fra bekendtgørelsen.